

Saradnja sa roditeljima kao pretpostavka za partnerstvo

Saradnja predškolskih ustanova s roditeljima često se svodi na ustaljena obavještenja i aktivnosti, dok inovativni prijedlozi vaspitača često bivaju ignorisani zbog administrativnih razloga.

*Predškolska ustanova stvara uslove za unapređivanje saradnje sa roditeljima na osnovu **obostranog povjerenja i jačanja kompetencija** na relaciji između svih vaspitnoobrazovnih radnika u ustanovi i roditelja.*

Da bi predškolska ustanova dostigla stepen **partnerstva** sa roditeljima, neophodno je da roditelji u većoj mjeri učestvuju u vaspitnoobrazovnom procesu, što u našim vrtićima često izostaje ili se pojedini primjeri razlikuju. Ima primjera da su neke predškolske ustanove u zavidnoj prednosti u odnosu na druge.

Roditelji uglavnom učestvuju u **nekim ustaljenim** i već viđenim akcijama vrtića ili se iz godine u godinu globalno informišu o dešavanjima, planovima vrtića i sl. u istim takvim **obavještenjima**. Svaka ustanova ima skoro podjednake uslove za sve oblike saradnje sa roditeljima. Da li je vrtić u ruralnoj ili urban sredini nije značajno te nema razloga govoriti o nekim otežavajućim uslovima u

vezi sa saradnjom sa roditeljima, a s obzirom na sredinu u kojoj se nalazi vrtić. Svaka sredina je u nekoj prednosti, tj. može imati prednosti u odnosu na drugu, te prednosti treba iskoristiti u kvalitetnoj organizaciji ukupnog vaspitnoobrazovnog rada, a ne samo kad je u pitanju saradnja sa roditeljima.

Kad je riječ o saradnji i partnerstvu sa roditeljima, važnu ulogu imaju pojedini vaspitači, kao i tim vaspitača. Međutim, sa jedne strane, ako se prijedlozi pojedinih vaspitača osporavaju od strane, npr. direktora, a iz različitih razloga, onda i mogući i novi oblici saradnje sa roditeljima ostaju tamo gdje jesu, u idejama vaspitača ili tima vaspitača koje su neprohodne jer su samo u zamisli ili zabilježenoj skici na papiru, kao akcija koja bi bila poželjna. Ti prijedlozi se često ignorišu zaključkom da se odobravanjem inovacija nekih vaspitača **"favorizuju pojedini vaspitači"**, a to opet u rezimeu istog zaključka **"ometa"** na neki način naviknut rad ustanove.

Vaspitači koji imaju više smisla i umijeća izjednačavaju se sa vaspitačima koji nemaju inovativnih prijedloga za nove oblike saradnje sa roditeljima, a i za sve ostalo što se tiče vaspitnoobrazovnog rada. Vraćamo se svi u neki stari sistem, prema pravilu da smo svi isti, da moramo biti isti, a nismo.

Takva razmišljanja i stavovi guše otvorenost ustanove i vrtića, kako prema roditeljima, tako i prema lokalnoj zajednici i šire. Neki vrtići u Republici Srpskoj tapkaju u mjestu, a neki su se vinuli u razne pravce transformacije, kako primjenama raznih kurikuluma u radu tako i voljom odgovornih da se uvode promjene u postojeću organizaciju vaspitnoobrazovnog rada. Poznato je da se saradnja sa roditeljima odvija kontinuirano, na osnovu kruženja informacija o djetetu, kroz razmjenu psiholoških, pedagoških i drugih iskustava.

Nivoi saradnje sa roditeljima su svakodnevni kontakti, formalni i neformalni, preko panoa koji služi za različite oblike pisane komunikacije sa roditeljima, uključivanje roditelja u upravljanje ustanovom, zajedničke aktivnosti (posjete, odlazak na koncert i sl.). Pano za roditelje često je zanemaren oblik pisane komunikacije u vrtićima. Sadržaji na panou se uglavnom svode na obavještenja, npr. u vezi sa nekom predstavom, kao i uobičajena dešavanja u vrtiću tokom godine.

Pisana komunikacija kao okvir za partnerski odnos sa roditeljima

Na tim panoima uglavnom nema vaspitnih ni obrazovnih sadržaja koji treba da budu odraz profesionalnosti vaspitača. Pano kao oblik pisane komunikacije može **unaprijediti saradnju** sa roditeljima, jer oni s vremena na vrijeme dobijaju u pisanoj formi informacije o:

- dešavanjima u grupi
- aktivnostima koje su planirane
- potrebama grupe za nekim materijalima ili sakupljanjem slika iz časopisa u vezi sa nekom temom koja je aktuelna ili prema interesovanjima djece
- prijedlozima za etapne planove
- evaluacije na nivou grupe
- sl.

Poželjno je da se ovaj oblik pisane komunikacije upotrebljava na nivou predškolske ustanove, tj. u svim grupama, kao važan oblik saradnje sa roditeljima, koji dopunjava **usmene kontakte** i obogaćuje komunikaciju između roditelja i vaspitača.

Među ciljevima **komunikacijske kompetentnosti**, a prema Stanojloviću, posebno se naglašavaju ciljevi razvijanja svijesti o značaju **komunikacije na porukama** koje otvaraju komunikaciju i doprinose sporazumijevanju, a samim tim unapređuju partnerski odnos sa roditeljima. Prema Stanojloviću (2005), Pisana komunikacija kao okvir za partnerski odnos sa roditeljima, daje konkretna uputstva u odnosu na shvatanje i mogućnosti komunikacije sa roditeljima koju čine:

- Pano za roditelje
- službeno pismo
- kontakt-sveske
- ostali oblici

Primjer pisane komunikacije sa roditeljima realizovala sam kao projekat u jednoj starijoj grupi u trajanju od tri mjeseca, pokazala se uspješnom, a objavljena je i u **Metodičkom priručniku** predškolskih ustanova Republike Srpske, 2007.

Ovaj oblik komunikacije upućuje na otvorenost i oblikovanje kulture vrtića.

Savremena porodica sve manje zadovoljava potrebe svoje djece, a naročito zbog mnoštva negativnih uticaja i pojava u društvenoj sredini, koji ugrožavaju njeno vaspitno djelovanje. Predškolske ustanove su u **kompensacijskoj ulozi**. Stavovi porodice i ustanove treba da se usklade i dopunjavaju, uz istinsku saradnju i razvijanje partnerstva, čime će se uticati na pozitivno formiranje **društvenog karaktera djeteta**. Promjene u savremenoj porodici donose i različite oblike fizičkog i društvenog nasilja nad djecom te se saradnja sa roditeljima mora usmjeriti i u tom pravcu, uz kontakte sa stručnjacima različitih profila i dijagnostikovanje različitih pojava u predškolskom uzrastu da bi se riješili problemi u kojima se nalaze pojedina djeca. Radi zaposlenosti roditelja ili nezainteresovanosti, djeca svoje slobodno vrijeme provode gledajući TV ili uz kompjuterske igre i telefone, koji su postali njihovi partneri za igru.

Statistički primjer o tome koliko dijete gleda TV, **Müller, H i Oberhuemer, P** (1984). Ako dijete gleda TV dva sata dnevno, to iznosi:

- 60 sati mjesečno, a ukupno 720 sati godišnje, tj. godišnje dijete gleda TV dva mjeseca.

Preduslovi uspješne saradnje

„U vaspitanju deteta predškolskog uzrasta, roditelj i vaspitač treba da izgrađuju uzajamno partnerstvo,

što sigurno nije lako i što iziskuje značajne napore i kompromise sa obe strane. Dobra saradnja sa roditeljima pretpostavlja postojanja uzajamnog poštovanja, uvažavanja i dubokog povjerenja.”

Vukomanović N. i dr (1989)

Preduslov uspješne saradnje vaspitača sa roditeljima je zajedničko planiranje programa na osnovu godišnjeg programa, a u okviru svake vaspitne grupe, što podrazumijeva slijedeće:

- obostarno informisanje,
- zajedničko sticanje znanja potrebnih za vaspitanje djece i zajedničko življenje djece, roditelja i vaspitača,
- prednost saradnje je u tome što se prati cjelovit i svestran razvoj djeteta,
- vaspitač upoznaje odnose u porodici, što olakšava razumijevanje djetetovog ponašanja
- dijete se lakše prilagođava uslovima vrtića, to je mogućnost roditelja da upotpunjavaju svoju roditeljsku funkciju,
- na osnovu saradnje, i vaspitači, a i roditelji se sureću sa bogatstvom modela ponašanja
- roditelj dobija mogućnost da sam kreira razne aktivnosti.

Koncepcija predškolskog kurikulumu je u direktnoj vezi sa planiranjem saradnje i partnerstva sa roditeljima, i to, otvorenim stavovima direktora ustanova, uvažavanjem inovacija pojedinih vaspitača, timova vaspitača, pojedinih roditelja, grupe roditelja i sl.

Treba imati na umu da se svaki oblik saradnje, dijaloga i akcije odnosi na dijete, na djecu, koja su glavni akteri djetinjstva koje njima pripada, a odrasli treba da im omoguće sve uslove za odrastanje i razvoj.

Literatura:

- Mueller,H Oberhuemer (1984) Kinder wollen spielen.Freiburg
- Stanojlović,S. i Spasojević,P (2005). Unapređivanje kompetencija u predškolskom vaspitanju.Banja Luka:Republički pedagoški zavod.
- Vukomanović,N i dr. (1989). Roditelji u dečjem vrtiću.Beograd:Zavod za udžbenike i nastavna sredstva.

Collections

Autorski tekstovi